

Rovdjursnytt

i Gävleborgs län

Nr. 5/2010

Rovdjursnytt är ett elektroniskt nyhetsbrev från Länsstyrelsen Gävleborg. Syftet är att sprida kunskap om rovdjursläget i vårt län och informera om Länsstyrelsens arbete med rovdjursfrågor. Välkommen att ta del av Gävleborgs förvaltningsarbete!

Beslut om fördelning av björnar för skydds jakt och licensjakt

Bakgrund

För att en full delegering av skydds- och licensjaksbeslut ska kunna ske från Naturvårdsverket till Länsstyrelsen så krävs att länet som ska få delegeringsrätten har satt en miniminivå för arten i länet och i förvaltningsområdet (Gävleborg tillhör det mellersta förvaltningsområdet). Ska man dessutom få jaga så krävs att länet har haft förnygring av den aktuella arten de tre senaste åren.

Eftersom det norra förvaltningsområdet inte lämnade in förslag på miniminivåer i tid så kunde Naturvårdsverket inte fastställa några miniminivåer för de båda rovdjursförvaltningsområdena. Naturvårdsverket kunde på grund av detta inte delegera rätten att besluta om skydds- och licensjakt i år utan att sätta ett tak för hur många björnar man maximalt får besluta om i respektive förvaltningsområde. I Naturvårdsverkets delegeringsbeslut fanns det därför ett tak där högst 81 björnar får fällas i det mellersta förvaltningsområdet.

Mellersta förvaltningsområdet

I mellersta förvaltningsområdet är det Dalarnas län och Gävleborgs län som är aktuella för björnjakt eftersom det bara är dessa två län som har en förnygrande björnstam. De båda länsstyrelserna fick tillsammans komma fram till hur de 81 björnarna skulle fördelas med avseende på skyddsjakt och li-

censjakt samt hur stort antal björnar som ska fördelas mellan respektive län.

Nedan följer en redovisning av fördelningen mellan licensjakt och skyddsjakt samt fördelning mellan länen inför licensjakten;

Antal björnar avsatta för skydds jakt

Enligt Naturvårdsverkets sammanställning har 0,33 björnar per år avlivats i mellersta förvaltningsområdet vid skyddsjakt de tre senaste åren. Högst 6 björnar bedömdes därmed som ett tillräckligt stort handlingsutrymme för Länsstyrelsen under perioden 20100701 - 20110630.

Antal björnar avsatta för licensjakt

Efter att ha beslutat om antal björnar att avsätta för skyddsjakt har länsstyrelserna Dalarna och Gävleborg utifrån de begränsade omständigheter som råder (taket på 81 djur) gjort en samlad bedömning om fördelningen av antalet björnar för licensjakten i de båda länen.

Enligt den senaste uppskattningen har Gävleborgs län ca 500 (324-733) björnar och en av de högsta tillväxttakerna i landet. För att börja arbeta mot de uppsatta förvaltningsmålen i de båda länen ansåg länsstyrelsen Gävleborg därför att antalet tilldelade björnar för Gävleborg under licensjakten bör ökas eftersom målet är att tillväxten ska stanna upp i länet. I Dalarnas län är målet att stammen bör utgöras av cirka 250 djur. Stammen i Dalarna uppskattas idag till ca 280 (251- 337) björnar vilket

Länsstyrelsen
Gävleborg

Maila till rovdjursnytt.gavleborg@lansstyrelsen.se om du vill prenumerera, avsluta din prenumeration eller har synpunkter på innehållet i nyhetsbrevet.

innebär att man vill se en sänkning av stammen i länet.

Genom samråd kom länsstyrelserna fram till att en oförändrad tilldelning på 35 djur under licensjakten är lämplig i Dalarna med tanke på att stammen inte uppvisat någon tillväxt sedan flera år tillbaka och tilldelningen skulle innebära en möjlig sänkning av stammen. I Gävleborg höjdes tilldelningen med 5 björnar för att på så sätt börja jobba mot det uppsatta målet om en stabilisering.

Ingen direkt stabiliseringseffekt

Länsstyrelserna var i sitt beslut medvetna om att årets tilldelning vid licensjakten inte omgående möjliggör viltförvaltningsdelegationens tidigare beslut om en stabilisering av björnstammen i Gävleborgs län. Detta eftersom beslutet om jaktuttaget på totalt 40 björnar 2010 bedöms ligga under tröskelvärdet för en stabilisering. Sannolikt bör tilldelningen ökas ytterligare under kom-

mande år för att uppnå beslutet om en stabilisering.

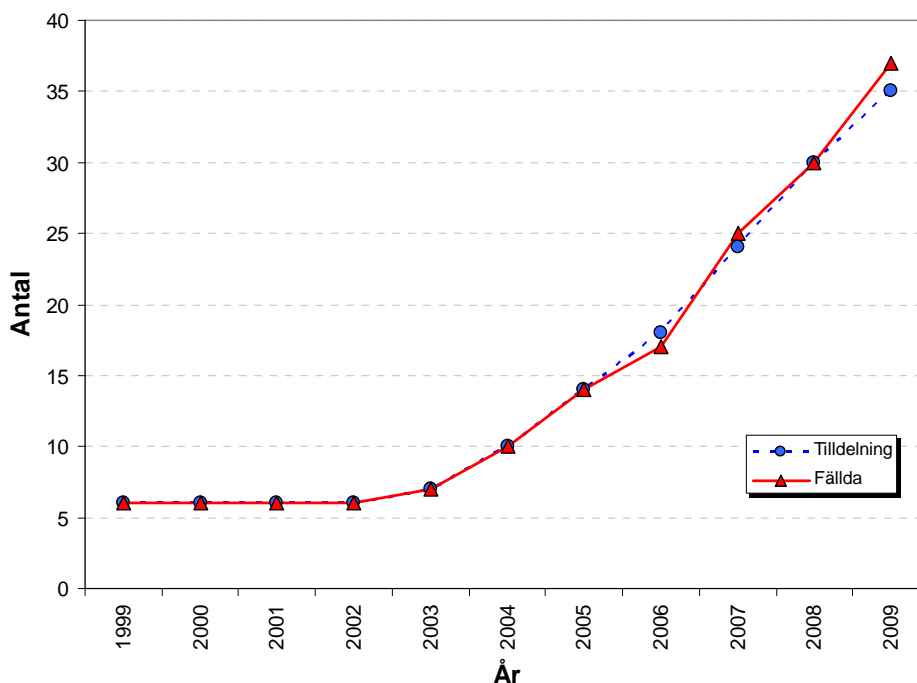
Ny förvaltningsplan för björnen

Tillsammans med viltförvaltningsdelegationen ska nu en förvaltningsplan utarbetas för hur man över tid ska uppnå denna stabilisering.

Faktorer som påverkar björnstammens storlek och förvaltning vägs in när man gör en förvaltningsplan. Något som behöver diskuteras i en förvaltningsplan för Gävleborgs björnstam är till exempel att den årliga tilldelningen vid den generella skyddsjakten på björn mellan åren 2002-2009 har sexdubblats.

Då forskningens beräkning av stammen baserar sig på data fram till 2006 och effekterna av den ökade tilldelningen av björnar till licensjakten kan vara fördröjd så kan effekterna av tilldelningen visa sig så sent som upp till 5-6 år efter jakten. Detta försvårar en bedömning av hur den ökade jakttilldelningen påverkar tillväxttakten för björn i länet.

Björnjakt 1999-2009

Graf 1. Antalet tilldelade samt skjutna björnar vid allmän skydds jakt i Gävleborgs län 2002-2009. Sedan 2002 har en sexfaldig ökning av tilldelade björnar för jakt skett i länet.

Länsstyrelsen
Gävleborg

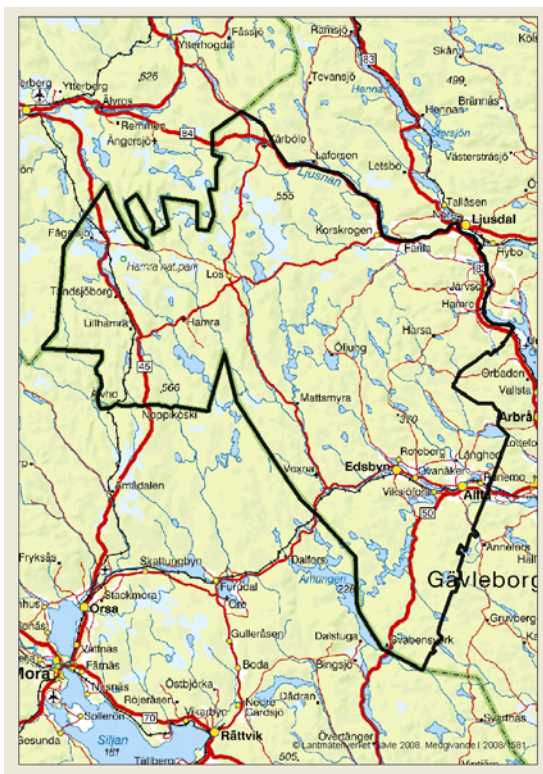
Maila till rovdjursnytt.gavleborg@lansstyrelsen.se om du vill prenumerera, avsluta din prenumeration eller har synpunkter på innehållet i nyhetsbrevet.

Också det faktum att under 2009 var 23 av 37 fällda djur vid licensjakten på björn hondjur, vilket motsvarar 62% av det totala antalet fällda djur, kommer att behöva diskuteras i en kommande förvaltningsplan för björnen i Gävleborgs län. 2009 fälldes också tre lakterande (mjölk i spenarna) honor under licensjakten, vilka man kan anta hade eller nyligen hade haft ungar. En hög avskjutning av hondjur kan påverka tillväxttakten i stammen.

Licensjakt efter björn i Gävleborg

I år är alltså tilldelningen för licensjakten 40 björnar.

Nytt för i år är att Länsstyrelsen fattade beslut om jakten. Viltförvaltningsdelegationen i Gävleborg har under våren beslutat om övergripande riktlinjer för licensjakten där man bland annat gjort en indelning av länet under jakten. Därför kommer en riktad tilldelning om tio (10) björnar kommer att ske till Ovanåkers kommun och Ljusdals kommun väster om Ljusnan (se karta nedan).

Karta över område för riktad tilldelning under licensjakten i Gävleborgs län 2010.

Jakten börjar den 21 augusti och om du vill höra hur många björnar som återstår på tilldelningen kan du ringa länsstyrelsens telefonsvarare på telefonnummer 026– 17 11 99. Du som inte jagar kan även hålla dig uppdaterad på Statens veterinärmedicinska anstalts hemsida www.sva.se

Naturvårdsverket rapporterar om vargflytten

Naturvårdsverket har tillsammans med Jordbruksverket, Statens veterinärmedicinska anstalt och i samråd länsstyrelserna fått i uppdrag att utreda frågan om vargflytt. Regeringsuppdraget att genetiskt förstärka vargstammen är en följd av riksdagens beslut om den nya rovdjursförvaltningen med ökat regionalt beslutsfattande.

Naturvårdsverkets del i regeringsuppdraget handlar bland annat om lämpliga områden för utsättning av varg och varifrån vargar bör tas. En arbetsgrupp har tagit fram utkast till kriterier på lämpliga områden för utsättning av varg. De har främst angett biologiska kriterier. Därtill har verket lagt ut frågor på olika forskare om lämpliga kriterier.

Svaren kommer i olika omgångar mellan mitten av augusti och mitten av september. Naturvårdsverket kommer efter det att arbeta ihop detta till en remiss som behandlar såväl kriterier som process för urval av utsättningsområden. Denna skickas ut i början av hösten till ett antal olika instanser, bland annat länsstyrelserna och viltförvaltningsdelegationerna.

Arbetsgrupp för kriterier

Arbetsgruppen som har tillsatts har diskuterat kriterier på lämpliga utsättningsområden samt processen kring urvalet av platser. Här följer en sammanfattning som baseras på diskussionerna i gruppen om möjliga kriterier på utsättningsområden.

1. Ett flertal platser

Naturvårdsverkets uppdrag gäller lämpliga områden för utsläpp av varg

Länsstyrelsen
Gävleborg

och man har börjat med att diskutera kriterier på vad som är lämpliga områden. Bedömningen är att det därefter behöver tas fram förslag om flera lämpliga *platser* för utsläpp, eftersom det kan bli tal om att släppa ut 20 vargar under 5 års tid. Alla vargar kan inte släppas på samma plats. Länsstyrelserna och deras Vilförvaltningsdelegationer kommer att ha en viktig roll i processen med förslag om lämpliga platser.

2. Mellersta förvaltningsområdet

Eftersom uppdraget är att förstärka vargstammen genetiskt så är en naturlig utgångspunkt att nya vargar ska sättas ut i en del av landet där det redan finns varg. Det ökar chansen att de utsläppta vargarna reproducerar sig. Exempel på biologiska kriterier som diskuterats är att vargarna placeras i anslutning till befintliga vargrevir, men inte i dess kärnområden eftersom det finns risk att vargar i ett revir dödar nykomlingar.

3. Buffertzoner

Arbetsgruppen har diskuterat att det bör läggas en buffertzona på cirka 100 kilometer från utsläppsområdena till renskötselområdet och till Norge. Därmed kan man minska risken för att flyttade vargar vandrar in i renskötselområdet i norra Sverige eller över till Norge. Det bör inte finnas fysiska hinder för att vargarna kan flytta sig i eller från området, till exempel motorvägar eller stora sjöar.

4. Tamdjur

Det är lämpligt att undersöka hur stor täthet det är av fårbesättningar i ett område och i hur hög grad det finns rovdjursavvisande stängsel.

5. Markägares tillstånd

Markägaren där vargar ska släppas bör först ha gett sitt tillstånd till utsläppet. Av praktiska skäl bör utsläpp av varg troligen ske på mark som tillhör större markägare.

Inhämtandet av synpunkter

Innan Naturvårdsverket skickar ut ärendet för synpunkter inväntas resultaten från forskargruppenas arbete. Där ingår att ta fram lämpliga kriterier för utsläpp av varg ur såväl biologiska som socioekonomiska utgångspunkter. Arbetsgruppen och Rådet för rovdjursfrågor ska också diskutera forskarnas rapporter. Remissen (förfrågan om synpunkter) kommer att behandla såväl kriterier som process för urval av utsättningsområden.

Sommaruppehåll

Nu tar rovdjursnytt sommaruppehåll och återkommer i september. Rovdjursfunktionen på Länsstyrelsen vill därmed också passa på att önska alla en skön sommar!

Rapportering av rovdjur

Vid observationer eller andra konfrontationer med rovdjur, hör av dig till rovdjurstelefonen eller lämna en rapport på rovobs!

Rovdjurstelefonen
026-17 12 50

www.rovobs.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Maila till rovdjursnytt.gavleborg@lansstyrelsen.se om du vill prenumerera, avsluta din prenumeration eller har synpunkter på innehållet i nyhetsbrevet.